

MONDIALE RAAD

ADVIESNUMMER: 4 (2025)

ONDERWERP: SUBSIDIEBUDGET VOOR MONDIAAL BELEID VANAF 2026

DATUM ADVIES: AUGUSTUS 2025

1. AANVRAGER

Mondiale Raad

2. HOE KWAM DIT ADVIES TOT STAND?

Tijdens de Algemene Vergadering van de Mondiale Raad op 24 juli 2025 werd de herwerkte versie van de subsidiereglementen voor zowel de noord- als de zuidwerking besproken. Al snel bleek dat er binnen de adviesraad een grote bezorgdheid leeft aangaande de inkringing van het beschikbare subsidiebudget voor het gemeentelijk mondiaal beleid vanaf 2026. Het huidige budget zou worden herleid van € 35.500 naar amper € 22.500, een daling van bijna 37%.

Om hierop proactief in te spelen, heeft de werkgroep Subsidies het initiatief genomen om een advies uit te werken met betrekking tot de budgettering door het gemeentebestuur voor de rest van de legislatuur. Alle aanwezige leden van de adviesraad deelden op 24 juli 2025 hun zorgen en formuleerden concrete argumenten tegen deze aanzienlijke vermindering van het gemeentelijk subsidiebudget voor mondiaal beleid.

3. WIE WERD BETROKKEN BIJ DIT ADVIES?

Alle leden van de adviesraad.

4. INHOUD

INLEIDING – SITUERING

Momenteel bestaat er een reglement projectsubsidie voor internationale solidariteit voor de Zuidprojecten en een apart reglement subsidieaanvraag voor Noordwerking, ter ondersteuning van duurzame, mondiale initiatieven in onze gemeente. Deze reglementen vermelden telkens een maximum jaarlijks subsidiebedrag per subsidieaanvraag. De voorziene budgetten in de gemeentelijke begroting waren tot op heden net voldoende ter ondersteuning van deze subsidieaanvragen.

In een eerste ontwerp tot integratie van beide reglementen (inclusief eventuele Noodhulp, waarvoor tot nu nog geen specifiek reglement bestaat) bespaart lokaal bestuur Kontich opvallend in het totale subsidiebudget internationale solidariteit. Zo gaat het totale subsidiebudget voor de Zuidprojecten vanaf 2026 naar € 17.500 per jaar, wat bijna een halvering betekent.

Om deze geplande **inkrimping van het huidige subsidiebudget vanaf 2026** te motiveren, stelt het gemeentebestuur dat **mondiaal beleid en internationale solidariteit geen kerntaken van een gemeente zijn**.

Bovendien verwijst de bevoegde schepen voor lokaal mondiaal beleid naar uitspraken van Theo Francken, over het zogenaamde *aanzuigeffect* om te beweren dat te veel samenwerking migratie zou aantrekken.

Tijdens de Algemene Vergadering van de adviesraad op 24 juli 2025 werd door de aanwezige leden vastgesteld dat de geplande besparing en de daarbij aangevoerde argumentatie problematisch is om meerdere redenen:

- **Tegenstrijdig met visie van VVSG en Vlaamse praktijk** – Dat mondiaal beleid en internationale solidariteit geen kerntaken zijn van een gemeente is weliswaar in overeenstemming met het – ter zake niet onderbouwde - standpunt van de Vlaamse overheid maar is duidelijk in tegenstrijd met de visie van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vlaamse praktijk. De VVSG benadrukt dat gemeenten een essentiële rol spelen in mondiale rechtvaardigheid en duurzame ontwikkeling. Op het terrein betekent dit dat meer dan 90% van de Vlaamse gemeenten actief inzetten op initiatieven rond mondiaal beleid zoals Faire Gemeente, de lokale invulling van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), stedenbanden, Noord-Zuidprojecten, enz. De Vlaamse overheid en VVSG ondersteunen dit expliciet via subsidies, vorming en beleidsinstrumenten. Als dus het gemeentebestuur van Kontich stelt dat het hier “geen kerntaak van de gemeente” betreft, wijkt dat af van wat in Vlaanderen gangbaar is én van wat de VVSG van gemeenten verwacht.
- **Verkeerd gebruik van het begrip *aanzuigeffect*** – Theo Francken gebruikt dit begrip uitsluitend in een nationale en Europese migratiecontext, niet in verband met lokale subsidiepolitiek of internationale samenwerkingen van gemeenten. Het aanhalen van dit argument om lokale budgetten voor mondiale solidariteit te verminderen is inhoudelijk niet correct en mist beleidsmatige onderbouwing.
- **Negatieve impact op internationale solidariteit en lokale meerwaarde** – Het verminderen van deze subsidies ondermijnt partnerschappen en projecten die gericht zijn op wereldwijde duurzame ontwikkeling. Zulke initiatieven versterken ook lokaal burgerschap, educatie en bewustwording rond mondiale uitdagingen, wat door VVSG en internationale instanties, zoals de Verenigde Naties en de Europese Raad, erkend wordt als een cruciale taak van lokale besturen.

De Mondiale Raad vangt ook signalen op van polariserende of minimaliserende taal binnen het gemeentebestuur:

- **“We moeten eerst onze eigen problemen oplossen.”**
→ Stelt het lokale tegenover het mondiale alsof beide niet samen kunnen gaan, en voedt daarmee een wij-zij-denken.
- **“Die projecten helpen toch maar een handvol mensen aan de andere kant van de wereld.”**
→ Minimaliseert de impact en solidariteitswaarde van internationale samenwerking, en miskent het multiplier-effect.
- **“Dat is iets voor NGO's, niet voor een gemeentebestuur.”**

→ Ontkent de rol die lokale overheden spelen in internationale solidariteit en duurzame ontwikkeling, in lijn met de Agenda 2030¹, meer bepaald de **SDG's**.

- **“Waarom zou onze gemeente geld geven aan andere landen?”**

→ Negeert het wederzijds karakter van noord-zuidwerking en suggereert dat solidariteit financieel verlies betekent.

ARGUMENTATIE

De oorzaken van ongelijke verdeling van de rijkdom in de wereld zijn complex. Gewone mensen zijn de grootste slachtoffers en proberen hun leven te verbeteren, in eigen land of door migratie naar andere landen. Internationale solidariteit ondersteunt projecten in het globale Zuiden en werkt zo mee aan armoedebestrijding door onder meer economische activiteiten, onderwijs, gezondheidszorg en het bevorderen van duurzame landbouw. Deze inspanningen komen grote groepen kwetsbare mensen en families ten goede van uiteenlopende leeftijden.

Duurzame waardeketens² zijn ook de ruggengraat van strategische sectoren (bv. cacao- en koffiesector, die beide zwaar onder druk staan door de toenemende klimaatverandering). Zonder duurzame waardeketens – in belangrijke mate ondersteund door internationale samenwerking – kunnen deze sectoren hun positie niet handhaven en staat de gedeelde welvaart ook bij ons onder druk.

Waarom lokaal mondiaal beleid wél essentieel is:

1. **Gemeentelijk beleid heeft een mondiale impact en de wereld rondom ons heeft een impact op onze gemeente.**

→ Thema's zoals klimaat, migratie, voedselzekerheid en mensenrechten zijn grensoverschrijdend. Lokaal beleid dat hier geen rekening mee houdt, blijft achter op de realiteit en schiet zichzelf in de voet.

2. **Lokaal engagement draagt bij aan mondiale bewustwording.**

→ Door burgers te betrekken bij mondiale thema's via scholen, verenigingen of fair trade-initiatieven, verhoogt het draagvlak voor een rechtvaardiger wereld.

3. **Lokale besturen hebben een rol binnen de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).**

→ Gemeenten worden internationaal erkend als cruciale spelers in de verwezenlijking van de SDG's met aandacht voor mens, milieu, welvaart en internationale solidariteit in de context van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties. Mondiaal beleid is dus geen *extra*, maar een structureel onderdeel van een modern lokaal bestuur onder meer via subsidies aan NGO's of 4de Pijlerorganisaties. [SDG rapport van Vlaamse provincies, steden en gemeenten, mei 2023, p. 10]

4. **Internationale solidariteit versterkt ook lokaal de sociale cohesie.**

→ Projecten rond mondiale solidariteit zetten mensen aan tot samenwerken over grenzen heen, wat ook lokaal het samenleven versterkt.

---

¹ <https://www.vvsg.be/Leden/Internationaal/SDG-pagina/Voluntary%20Subnational%20Review%20VVSG%20VVP%20NL%20digital.pdf>

² Het waardeketenmodel werd ontwikkeld door de econoom Michael E. Porter; https://en.wikipedia.org/wiki/Value_chain

5. **Lokaal mondiaal beleid creëert netwerken en kennisuitwisseling.**

→ Stedenbanden en samenwerking met organisaties in het Zuiden leveren waardevolle inzichten op rond weerbaarheid, duurzaamheid en gemeenschapsopbouw.

6. **Het versterkt de geloofwaardigheid en ethiek van lokaal bestuur.**

→ Een gemeente die mondiaal engagement toont, positioneert zich als verantwoordelijke, ethische actor binnen een geglobaliseerde samenleving.

7. **Investeren in internationale solidariteit is ook een strategische keuze om onze eigen veiligheid en welvaart te beschermen.**

→ We verwijzen voor een verduidelijking van dit punt naar de inhoudelijke argumentatie van Advies nr. 3 van de Mondiale Raad (2025).

Waarom een solide gemeentelijke subsidiëring van Zuidprojecten een goed idee is:

De meeste Zuidprojecten zijn 4de Pijlerorganisaties, één van de meest voorkomende vormen van lokale ontwikkelingssamenwerking. Dit zijn initiatieven die opgericht en gedragen worden door individuele burgers en zij beschikken meestal niet over internationale structuren. Sommige hebben een rechtstreekse band met een partnerorganisatie in het andere land. Deze 4de Pijlerorganisaties zijn heel divers met meestal kleinschalige projecten, waardoor ze geen beroep kunnen doen op federale of Vlaamse subsidies. Dat maakt dat ze grotendeels afhankelijk zijn van eigen fondsenwervingen aangevuld met lokale subsidies.

Alle **Kontichse Zuidprojecten** zetten sterk in op duurzame investeringen.

- ⇒ Door het subsidiebedrag te verhogen, kunnen ze beter tegemoet komen aan de stijgende kosten van materialen, arbeid en operationele uitgaven, en meer mensen bereiken.
- ⇒ Dit stelt hen in staat om de projectdoelstellingen **efficiënter** te realiseren en ervoor te zorgen dat de behoeften van de lokale gemeenschappen **volledig** worden vervuld.
- ⇒ Een groter subsidiebedrag stelt de projecten in staat om meer te investeren in lokale betrokkenheid en gemeenschapontwikkeling, **zowel in het Zuiden als in Kontich zelf**.
- ⇒ De organisaties kunnen zo extra middelen besteden aan sensibiliseringscampagnes, capaciteitsopbouw van lokale partners en het betrekken van de lokale bevolking bij het project, overigens zonder inmenging van regeringen of tussenpersonen.
- ⇒ Dit zal niet alleen de **duurzaamheid en impact van het project vergroten**, maar ook de **betrokkenheid en het bewustzijn over mondiale kwesties in Kontich stimuleren**.

ADVIES

De lokale overheid heeft een belangrijke taak om projecten in het kader van internationale solidariteit financieel te ondersteunen. Meer dan de Vlaamse of Federale overheid kan ze via de 4de Pijlerprojecten van eigen inwoners de uitdagingen van het globale Zuiden, het begrip voor de moeilijke situatie van mensen én zeker ook de positieve verhalen van de realisaties van vele Zuidprojecten delen met de Kontichse bevolking.

De mondiale raad adviseert daarom om de budgetten voor de subsidiebedragen van internationale solidariteit **niet** af te bouwen en om als lokaal bestuur mee te sensibiliseren voor een positief en noodzakelijk verhaal van internationale samenwerking.

We baseren ons voor een behoud van een minimaal subsidiebedrag van € 3.500 op het subsidiebedrag dat in 2018 en 2019 werd toegekend aan de Zuidprojecten. Dit bedrag was toen het resultaat van een geleidelijke verhoging van het subsidiebedrag tijdens de legislatuur van het vorige lokaal bestuur (2013-2019).

Heel wat lokale besturen hanteren de **0,7%-norm** als streefwaarde voor hun budget voor ontwikkelingssamenwerking - op lokaal niveau *lokaal mondiaal beleid* genoemd. Hoe zij deze toepassen, varieert echter sterk, want de 0,7%-norm laat zich niet eenvoudig vertalen naar het lokale niveau. Lokale besturen beslissen vaak om 1, 2 of 3 euro per inwoner aan lokaal mondiaal beleid te besteden of werken met budgetten voor de verschillende aspecten van hun mondiaal beleid³.

We vinden het belangrijk dat het lokaal bestuur in Kontich **opnieuw** streeft naar een budget voor mondiaal beleid dat **minimum € 2 per inwoner** bedraagt op jaarbasis. Onze gemeente telde in 2024 bijna 21700 inwoners⁴ wat betekent dat een jaarlijks budget van € 43.400,- voor mondiaal beleid het minimum zou moeten zijn. Hiermee wordt het ook opnieuw mogelijk om een subsidiebedrag van minimaal € 3.500 per subsidieaanvraag voor een Zuidproject uit te keren.

Met een jaarlijks budget van € 43.400 zitten we overigens nog zéér ver beneden de lokale toepassing van de 0,7%-norm die de VVSG naar voor schuift met het argument dat de exploitatie-ontvangsten van een gemeente het best zijn te vergelijken met het BNI op federaal niveau. In dit verband hanteert de VVSG de volgende formule⁵:

0.007 x (totaal exploitatie-ontvangsten [jaartal] – totaal exploitatie-ontvangsten onderwijzend personeel ten laste van andere overheden [jaartal]) = streefdoel budget mondiaal beleid [jaartal]

De gemeentelijke subsidie heeft wel degelijk een aanzienlijke impact op de werking van een project in het globale Zuiden en op wat een project ter plaatse kan realiseren.

Kontich, augustus 2025

Mondiale Raad Kontich

---

³ Nota van VVSG *instrumentarium budget lokaal mondiaal beleid*, 8 maart 2022

⁴ <https://allecijfers.be/gemeente/kontich/>

⁵ Ibidem